

SÄÄNTÖKIRJAN PALVE- LUKOHTAINEN OSA

versio 20.3.2025

KOTIHOIDON PALVELUT

Sisällys

II PALVELUKOHTAINEN OSA	3
1 Johdanto	3
2 Kotihoidon palvelut	4
3 Kotihoidon tavoite ja sisältö	4
3.1 Kotihoidon tavoite	4
3.2 Asiakassuunnitelma	5
3.3 Kotihoitopalvelun sisältö	6
3.3.1 Kodinhoidolliset tehtävät	6
3.3.2 Sairaanhoidopalvelut	7
3.3.3 Apuvälineet ja kuntoutuspalvelut	8
3.3.4 Tukipalvelut	8
3.3.5 Turvalaitteet	9
3.3.6 Hoitotarvikkeet	9
3.3.7 Etuuksien haku	9
3.3.8 Raha-asioiden hoito	9
4 Palveluntuottajaa koskevat velvollisuudet kotihoidon palvelussa	10
5 Kotihoitopalvelun laatuvaatimukset	11
5.1 Yleiset vaatimukset	11
5.2 Asiakastietojen kirjaaminen	12
5.3 Toiminnassa tarvittavat välineet, suojaimet ja toimitilat	13
5.4 Asiakkaan toimintakyvyn muutokset ja myönnetyn palvelun seuranta	13
5.5 Henkilöstö	14
6 Palvelusetelijärjestelmän asiakkaat	15

6.1 Säännöllisen kotihoidon palveluseteli	15
6.2 Tilapäisen kotihoidon palveluseteli.....	16
7 Palvelusetelin arvo ja myöntäminen	16
8 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut	17
9 Sopimusehtoja	17
10 Palveluntuottajan laskutus asiakkaalta	17
11 Sitoumuksen voimassaoloaika	18

II PALVELUKOHTAINEN OSA

1 Johdanto

Kotihoidon palvelukohtainen osa sisältää kotihoidon palvelusetelin osalta palvelun kuvauksen ja myöntämisperusteet, palvelun sisältövaatimukset, palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset, palveluntuottajan toimitiloja koskevat vaatimukset ja palvelusetelien lähtöarvon / arvon sekä muita palvelusetelikohtaisia tietoja ja erityisehtoja.

Palvelukohtaisen osan lisäksi palveluntuottajan tulee huomioida palveluseleitä koskevan yleisen osan kriteerit ja edellytykset. Sitoutuessaan palvelukohtaiseen osaan katsotaan palveluntuottajan sitoutuneen myös yleiseen osaan.

2 Kotihoidon palvelut

Kotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jolla huolehditaan, että henkilö suoriutuu jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista kodissaan ja asuinympäristössään. Kotihoitoon kuuluu asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukainen: hoito ja huolenpito, toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta, muu kuin edellä tarkoitettu henkilön suoriutumista tukeva toiminta sekä terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoido (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 19 a §, terveydenhuoltolaki 1326/2010, 25 §).

Lapin hyvinvointialue voi tarjota palveluseteliä palvelun hankkimiseksi asiakkaalle, joka täyttää säännölliseen tai tilapäiseen kotihoitoon pääsyn kriteerit.

3 Kotihoidon tavoite ja sisältö

3.1 Kotihoidon tavoite

Kotihoidon tavoitteena on vahvistaa, tukea ja ylläpitää asiakkaan hyvää elämää ja toimintakykyä sekä mahdollistaa turvallinen asuminen kotona mahdollisimman pitkään järjestämällä kotona selviytymisen tueksi laadukkaita, oikea-aikaisia, yksilön tarpeista lähteviä ja hänen voimavarojaan tukevia ja kuntouttavia palveluita. Kotihoidon palvelussa kunnioitetaan asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja muita lakisääteisiä oikeuksia (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992). Itsemääräämisoikeuden mukaan asiakkaalla on myös oikeus kieltäytyä tarjotusta palvelusta.

Kotihoidon palvelun painopisteenä on asiakkaan omatoimisuuden, toimintakyvyn, kuntoutumisen ja voimavarojen sekä osallisuuden tukeminen ja niihin liittyvä ohjaus ja apu. Näillä keinoin tuetaan asiakasta jokapäiväisen elämän toiminnoista

selviytymisessä yhteistyössä omaisten ja läheisten kanssa.

Palveluntuottajalla tulee olla valmiudet hoitaa asiakkaita pääsääntöisesti kello 7-22 välillä.

3.2 Asiakassuunnitelma

Palvelun sisältö on määritelty tarkemmin asiakassuunnitelmassa. Palveluntuottajan tulee huolehtia palvelusetelin myöntämispäätökseen liitetyn asiakassuunnitelman mukaisista palveluista. Palveluntuottajan tulee dokumentoida asiakkaan saama palvelu niin, että asiakkaan palvelun todelliset toteuttamisajankohdat ovat jäljitettävissä.

Asiakassuunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan ja arvioidaan aina, kun asiakkaan hoidontarve muuttuu ja vähintään puolen vuoden välein. Arviointi tehdään yhdessä sovittujen tahojen kanssa, mistä Lapin hyvinvointialue ohjeistaa tarkemmin. Yhteisellä arviokäynnillä arvioidaan palveluiden tarve käyttämällä RAI-arviointia ja tarvittavia muita mittareita.

Palveluntuottajan tulee olla yhteydessä palvelusetelin myöntäjään, jos asiakkaan tilassa tapahtuu toimintakyvyn tai terveydentilan muutoksia, jotka vaikuttavat asiakkaan avun ja palveluiden tarpeeseen. Esimerkiksi jos asiakas ei enää tarvitse kaikkia niitä palveluita, jotka on palvelusetelipäätöksen yhteydessä arvioitu tarpeellisiksi, tai asiakkaan kuntoisuus on heikentynyt, ja palveluita pitää lisätä tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin. Palveluntuottajan tulee seurata ja dokumentoida systemaattisesti asiakkaan vointia ja toimintakykyä.

Omahoitaja

Asiakkaalle tulee nimetä omahoitaja heti asiakkaaksi tulon jälkeen. Asiakas sekä tämän omainen tai läheinen ovat tietoisia, kuka omahoitaja on. Omahoitaja on pääasiallisesti vastuussa asiakkaan hoidosta. Omahoitajan tehtävät ja rooli on määritelty ja kirjallisesti kuvattu palveluntuottajan toimesta.

3.3 Kotihoitopalvelun sisältö

Kotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jolla huolehditaan, että henkilö suoriutuu jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista kodissaan ja asuinympäristössään. Kotihoitoon sisältyy terveydenhuoltolain 1326/2010 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoido. Kotihoito on asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman ja tehdyn palvelupäätöksen mukaista palvelua. Kotihoitoa järjestetään henkilön tarpeen mukaan vuorokauden ajasta riippumatta.

Kotihoito sisältää kotona selviytymisen kannalta riittävää kotiin järjestettävää apua, tukea, hoivaa ja ohjausta päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa (esimerkiksi ruokailuissa, peseytymisessä, wc käynneissä, pukeutumisessa tai päivittäisessä lääkeshoidon toteuttamisessa).

3.3.1 Kodinhoidolliset tehtävät

Kotihoidon palveluihin sisältyy myös pienissä kodinhoidollisissa tehtävissä avustaminen, jos asiakas ei kykene niitä toimintakykynsä vuoksi tekemään tai ei saa kodinhoidollisiin tehtäviin riittävästi tukea omaisiltaan. Palveluita toteutetaan kuntouttavalla työotteella, mikä tarkoittaa asiakkaan aktivoimista mukaan päivittäisten toimintojen ja kodinhoidollisten tehtävien hoitamiseen asiakkaan omien voimavarojen mukaisesti esimerkiksi yhdessä tehden, kannustaen ja ohjaten.

Esimerkkejä pienistä kodinhoidollisista tehtävistä, jotka tehdään osana kotihoidon muuta palvelua:

- pyykin peseminen ja ripustaminen
- tiskaaminen
- työtasojen/jääkaapin/mikron siistiminen näkyvästä liasta
- vuoteen sijaaminen, lakanoiden vaihto
- wc:n ja pesutilojen siistiminen
- roskien kerääminen ja vienti

Imurointi ja kodin perusteellinen siivous eivät kuulu pieniin kodinhoidollisiin tehtäviin. Myöskään kaupassa käynti ja asiointiapu kodin ulkopuolella eivät kuulu tämän palvelun piiriin.

Kotihoito sisältää myös asiakkaan turvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät asiat, henkisen vireyden ylläpidon, yhteistyön ja neuvonnan asiakkaan, omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

3.3.2 Sairaanhoidopalvelut

Kotihoito voi sisältää myös lääkärin määräämää kotona tapahtuvaa sairaanhoitoa ja seurantaa. Tähän sisältyy esimerkiksi lääkehoito ja erilaiset sairaanhoidolliset toimenpiteet, jos asiakas ei alentuneen toimintakykynsä tai sairautensa takia pysty käyttämään muita terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Kotisairaanhoito sisältää esimerkiksi terveyden edistämisen ja sairaanhoidon suunnittelun, toteutuksen, ohjauksen ja neuvonnan, lääkehoidon toteutuksen, painon ja verenpaineen mittauksen ja seurannan sekä muun hoidon ja hoitotoimenpiteet lääkärin määräysten ja asiantuntijoilta saatujen ohjeistusten mukaisesti.

Palveluntuottajan on huolehdittava asiakkaiden rokotussuojasta kansallisen rokotusohjelman mukaisesti sekä muista THL:n antamien suositusten mukaisista rokotussuojista. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-jarokotukset/tietoa-rokotuksista/kansallinen-rokotusohjelma> Rokotusten järjestämisestä sovitaan yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen tai muun rokotuksia koordinoivan tahon kanssa.

Palveluntuottajan tulee toteuttaa kotihoidon palvelu siten, että asiakkaan tarvitessa sekä kodinhoidollista että sairaanhoidollista apua asiakas saa molemmat palvelut samalla käynnillä.

Hoidon toteuttamisessa palveluntuottaja vastaa aseptisestä työskentelytavasta ja tavanomaisten varotoimien toteutumisesta. Tavanomaiset varotoimet sisältävät esimerkiksi hyvän käsihygienian ja tarvittaessa suojainten käytön. Moniresistenttien bakteerin kantajien osalta tarvittavat toimintatavat ja suojainten käyttö on selvitettävä tilannekohtaisesti. Palveluntuottajien hygieniaoheistuksista vastaa Lapin hyvinvointialueen sairaalahygienia- ja infektion torjuntayksikkö. Tavanomaisiin varotoimiin liittyvät suojaimet palveluntuottaja kustantaa itse.

Kotihoidon palveluseteliasiakkaat voivat olla Lapin hyvinvointialueen lääkärin potilaita tai yksityisten lääkäripalvelujen potilaita. Palveluntuottajan tulee asiakkaan tarpeiden mukaan huolehtia myös lääkärin arvion järjestämisestä. Palveluntuottaja on vastuussa suunnitellun hoidon ja lääkärin määräysten toteuttamisesta, seurannasta ja arvioinnista.

Kokonaisvastuu palvelusetelillä tuotetusta sairaanhoidosta on aina palveluntuottajan sairaanhoitajalla tai terveydenhoitajalla, joka toimii lääkäriltä ja muilta asiantuntijoilta saatujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Palveluntuottaja vastaa hoidon aikana asiakkaan luvalla riittävien tietojen siirtymisestä asiakkaan mukana sosiaali- ja terveydenhuollon eri yksiköiden välillä.

Asiakkaalla on oikeus käyttää Lapin hyvinvointialueen asiantuntijoiden palveluja, joihin palveluntuottaja ottaa suoraan yhteyttä esim. tilanteissa, joissa tuottaja tarvitsee tukea hoidon toteutukseen. Palveluntuottaja on aktiivisesti yhteydessä myös muihin ammattilaisiin asiakkaan tarpeen mukaan.

3.3.3 Apuvälineet ja kuntoutuspalvelut

Asiakkaalle voidaan hakea erilaisia kuntoutuspalveluita, kuntouttavaa päivätoimintaa ja lyhytaikaishoitajaksoja kotona asumisen tukemiseksi, jolloin palveluntuottaja ottaa yhteyttä Lapin hyvinvointialueen asiakas- ja palveluohjaukseen myöntäneeseen henkilöön.

Apuvälineen tarvitsija tai hänen edustajansa voi olla suoraan yhteydessä asiakkaan oman palvelualueen apuvälinelainaamoon tarvitessaan tavallisimpia liikkumisen, siirtymisen sekä hygienianhoidon apuvälineitä.

3.3.4 Tukipalvelut

Asiakkaalla voi olla kotihoidon lisäksi myös tukipalveluja, kuten ateriapalvelu ja turvapalvelu. Asiakkaan tarvitessa tukipalveluja, tulee tuottajan ottaa yhteyttä Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaukseen palvelujen järjestämiseksi.

3.3.5 Turvalaitteet

Palveluntuottaja sitoutuu varmistamaan asiakkaan turvalaitteiden toimintavalmiuden kuukausittain.

3.3.6 Hoitotarvikkeet

Asiakas saa Lapin hyvinvointialueen hoitotarvikejakeluna sovitun määrän hoitotarvikkeita hyvinvointialueen käytännön mukaisesti. Hoitotarvikejakelun yhteystiedot ja audioloajat löytyvät Lapin hyvinvointialueen nettisivuilta www.lapha.fi. Palveluntuottaja on vastuussa asiakkaan hoitotarvikkeiden tilaamisesta riittävän hyvissä ajoin.

Hoitotarvikkeina myönnetään pitkäaikaisten sairauksien hoitoon tarkoitettuja, hoitosuunnitelman mukaisia tarvikkeita, esimerkiksi diabeteksen tai haavojen hoitoon tarkoitettuja tarvikkeita. Lisäksi myönnetään keskivaikean tai vaikean virtsainkontinenssin hoitoon tarkoitettuja hygieniasuojia palveluntuottajan ammattilaisen yksilölliseen tarpeen arvioon perustuen, huomioiden myös terveydenhuoltolaki ja Kuntaliiton suositukset.

Palveluntuottaja vastaa omalla kustannuksellaan palvelun tuottamisessa tarvittavien tarvikkeiden ja välineiden hankinnasta siltä osin, kuin ne eivät kuulu asiakkaalle annettavien hoitotarvikkeiden piiriin.

3.3.7 Etuuksien haku

Palveluntuottaja huolehtii siitä, että asiakas hakee hänelle kuuluvia julkisia etuuksia (esimerkiksi Kelan hoitotukea ja asumistukea), ja avustaa tarvittaessa asiakasta hakemusten täyttämässä. Raha-asioista vastaa asiakas itse tai hänen valtuuttamansa henkilö tai edunvalvoja.

3.3.8 Raha-asioden hoito

Palveluntuottaja ei ota asiakkaan raha-asioden hoitoon liittyviä tehtäviä vastaan kuin poikkeustilanteissa, kun asiaa ei muulla tavalla voida järjestää. Tilanteissa, joissa

asiakas tarvitsee apua ja ohjausta raha-asioissa, sitä tulee kuitenkin hänelle antaa. Omaisuuden ja talletusten hoitamiseen ei tule osallistua. Jollei asiakas/omainen pysty huolehtimaan taloudellisista asioista, hänelle tulee hankkia edunvalvoja. Asiakasta ja/tai omaisia voi raha-asioihin liittyvän avun ja ohjauksen tarpeen osalta ohjata ottamaan yhteyttä Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaukseen.

4 Palveluntuottajaa koskevat velvollisuudet kotihoidon palvelussa

Yksityisen palveluntuottajan tulee täyttää sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) sekä muun tämän sääntökirjan mukaista palvelutoimintaa koskevan lainsäädännön vaatimukset. Lisäksi palveluntuottajan tulee olla rekisteröitynä Valviran ylläpitämässä valtakunnallisessa palveluntuottajien rekisterissä (Soteri). Ennen 1.1.2024 voimaan tulleen valvontalain voimaantuloa myönnettyt luvat ja tehdyt rekisteröinnit hyväksytään siihen asti, kunnes nämä palveluntuottajat on siirretty Soteri-rekisteriin. Valviralle ja aluehallintovirastoille on laissa määrätty kolmen vuoden aikaraja siirtojen toteuttamiselle (1.1.2027 mennessä.) (Valvontalaki 55§)

Kotihoidon palveluntuottajalla tulee olla työssä sairaanhoitaja, joka vastaa asiakkaan kokonaishoidosta. Edellytyksenä on, että palveluntuottajan tulee liittää hakeutumiseensa Aluehallintoviraston tai Valviran todistus sekä yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien että yksityisten terveydenhuollon palvelujen antajien rekisteriin kuulumisesta. Mikäli yrityksessä työskentelee lähihoitajia, pitää sen olla kirjattuna myös lupaan. Vuonna 2024 rekisterimerkinnät on korvannut valvovan viranomaisen (Valvira tai aluehallintovirasto) päätös valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin (Soteri) rekisteröimisestä.

Palveluntuottajalla tulee olla kirjallinen ajantasainen lääkehoitosuunnitelma, joka on laadittu viimeisimmän Turvallinen lääkehoito -oppaan mukaan (Turvallinen lääkehoito - Opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa STM julkaisuja 2021:6). <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8682-4>

Palveluntuottajalla tulee olla nimettynä yksikön lääkehoidosta vastaava lääkäri, joka hyväksyy allekirjoituksellaan lääkehoitosuunnitelman, allekirjoittaa yksikön lääkeluvat sekä kehittää lääkehoitoa yhdessä vastaavan sairaanhoitajan ja lääkehoitoon osallistuvan henkilökunnan kanssa. Henkilöstöllä tulee olla tarvittavat valmiudet ja luvat lääkehoidon toteuttamiseen.

Palveluntuottaja vastaa lääkehoidon toteutuksesta ja siitä, että lääkehoidon toteutukseen osallistuvilla työntekijöillä on asianmukaiset yksikkökohtaiset lääkeluvat.

Asiakkaan hoidossa ja seurannassa tarvittavien palveluntuottajan lääkintälaitteiden tulee olla terveydenhuollon käyttöön tarkoitettuja laitteita, ja niiden käytöstä tulee ylläpitää rekisteriä, johon on dokumentoitu säännöllinen huolto ja tarvittaessa laadunvalvonta/kalibrointi. Palveluntuottaja vastaa henkilöstön perehdytyksestä lääkintälaitteiden käyttöön. Laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021 (32§ ja 34§) <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210719>

Kotihoidon palveluntuottaja ei voi hankkia palveluita alihankintana muuten kuin poikkeustapauksissa. Palveluntuottaja vastaa alihankkijan työstä kuin omastaan, ja alihankkijoita koskevat samat vaatimukset kuin palveluntuottajaa. Palveluntuottajan tulee tarkistaa alihankkijansa osalta, että alihankkija täyttää vaatimukset.

Palveluntuottaja huolehtii siitä, että ajan tasaiset yhteyshenkilön yhteystiedot on päivitetty PSOPiin ja lisäksi asiakkaan hoidosta vastaavien yhteyshenkilöiden yhteystiedot on ilmoitettu palvelun myöntäneelle taholle ja luovutettu myös asiakkaille. Yhteystietojen muuttuessa on niistä ilmoitettava viivytyksettä.

5 Kotihoitopalvelun laatuvaatimukset

5.1 Yleiset vaatimukset

Kotihoidossa omavalvonta toteutetaan sosiaalihuollon omavalvontana Valviran antaman määräyksen (1/2014) mukaisesti, linkki: <https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/562001/41771>. Omavalvontasuunnitelmaa tulee täydentää kotisairaanhoidon palvelujen osalta sosiaali- ja terveysministeriön laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta (6.4.2011/341) annetun asetuksen mukaisilla asioilla <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110341> ja näin ollen ei kahta erillistä omavalvontasuunnitelmaa tarvitse laatia.

Palveluntuottajan tulee toiminnassaan huomioida vanhuspalvelulain (980/2012) sisältö. Sen tulee myös muutoin noudattaa yleisesti hyväksyttyjä ja voimassa olevia ikäihmisten hoitoa sekä palvelua koskevia suosituksia, mm.:

- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023: Tavoitteena ikäystävällinen Suomi <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5457-1> (Osoite päivitetään, kun vuoden 2024 laatusuositus valmistuu)
- Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8682-4>
- Vireyttä seniorivuosiin: ikääntyneiden ruokasuositus <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-472-1>

5.2 Asiakastietojen kirjaaminen

Palveluntuottajalta edellytetään asiakkaan palveluun ja hoitoon liittyvien tietojen kirjaamista asiakastietojärjestelmään:

- kirjauksissa tulee huomioida THL:n määräykset sosiaalihuollon asiakirjoihin merkittävistä tiedoista
- hoitoprosessin ja hoitotyön toiminnot kirjataan huomioiden asiakkaan hoitosuunnitelmaan kirjatut tarpeet ja tavoitteet
- asiakkaasta laaditaan hoitotyön yhteenveto puolivuositain. Hoitotyön yhteenveto ja asiakkaan viimeisin RAI-arviointi toimitetaan palvelusetelit myöntäneelle palveluohjaajalle kirjallisena hoitosuunnitelmaan määriteltyn, seuraavaan puolivuositaiseen arviointiin mennessä tai erikseen pyydettyä ajankohtana.

Palveluntuottajalla on käytössään vanhuspalvelulain (980/2012) edellyttämä RAI-järjestelmä, jota palveluntuottaja käyttää THL:n ohjeiden mukaan. Asiakas arvioidaan vähintään puolivuositain tai aina kun asiakkaan tilassa tapahtuu merkittäviä

muutoksia. RAI-järjestelmän lisäksi palveluntuottajan käytössä voi olla muita mittareita kuten MNA, GDS-15, Braden tai VAS. RAI arvioinnit sisältyvät asiakkaan hoitosuunnitelman mukaiseen asiakasaikaan eikä arvioinneista saa periä erillisiä maksuja.

Palveluntuottaja tekee ilmoitukset hoitoilmoitusjärjestelmään (Hilmo) THL:n ohjeiden mukaan.

<https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/ohjeet-tietojen-toimittamiseen/hoitoilmoitusjarjestelma-hilmo>

5.3 Toiminnassa tarvittavat välineet, suojaimet ja toimitilat

Palveluntuottajalla tulee toimintaa aloitettaessa olla asiakkaan terveydentilan seurantaan vaadittavat mittarit ja välineet, esimerkiksi verenpainemittari, verensokerimittari, kuumemittari, vaaka, mittanauha. Palveluntuottajan tulee huolehtia voimassa olevien lääkinnällisiä laitteita koskevien lakien ja asetusten noudattamisesta.

Lisäksi palveluntuottajalla tulee olla toimintaa aloitettaessa vähintään tavanomaisten varotoimien mukaiset suojaimet ja ihon sekä pintojen desinfiointiin tarkoitetut tuotteet.

Palveluntuottajalla tulee olla asianmukaiset, tietoturvalliset ja siistit tilat. Lisäksi toimitiloissa tulee olla Turvallinen lääkehoito -oppaan mukaiset tilat lääkkeiden säilyttämiseksi (sisältäen myös lääkejääkaapin), vaikka kotihoidon asiakkaiden lääkkeet säilytetään pääasiassa asiakkaiden kotona. Palveluntuottajalla tulee olla mahdollisuus säilyttää asiakkaiden avaimia lukitussa avainkaapissa, ja avaimet tulee olla koodattuna niin että yksilöivät tiedot säilytetään erillään.

5.4 Asiakkaan toimintakyvyn muutokset ja myönnetyn palvelun seuranta

Palveluntuottajan tulee ottaa yhteys palvelusetelin myöntäneeseen palveluohjaajaan, jos asiakkaan kuntoisuudessa tapahtuu oleellisia terveydentilan ja toimintakyvyn

muutoksia. Lisäksi palveluntuottajan tulee muutostilanteissa tehdä hoidollinen arviointi ja huolehtia tarvittaessa jatkohoidon järjestämisestä asiakkaan tilanteen vaatimassa kiireellisyydessä.

Palveluntuottajan tulee erityisesti kiinnittää huomiota palvelu- ja hoitosuunnitelman sekä myönnetyn tuntimäärän noudattamiseen. Epäselvissä tilanteissa palveluntuottajan tulee pyydettäessä pitää manuaalista raporttia, jotka tulee käydä lävitse palvelusetelin myöntäneen palveluohjaajan kanssa. Palveluntuottajan tulee seurata asiakkailla suunniteltuja ja toteutuneita työtunteja kuukausittain sekä huomioida nämä henkilökunnan riittävyyden arvioinnissa. Palveluntuottajan tulee pyydettäessä toimittaa näistä kirjalliset dokumentit Lapin hyvinvointialueelle.

Jos myönnetty tuntimäärä ylittyy, palveluntuottajan tulee ottaa välittömästi yhteys palvelusetelin myöntäneeseen palveluohjaajaan tai ylityksiä ei hyväksytä maksuun. Myös tilanteissa, jossa palveluntarve on alentunut, palveluntuottajan tulee ottaa yhteys palvelusetelin myöntäneeseen palveluohjaajaan.

5.5 Henkilöstö

Kotihoidon henkilökunnalta edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) ja asetus 564/1994 ja sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (817/2015) mukaisia vaatimuksia.

Kun palveluntuottaja palkkaa terveydenhuollon ammattihenkilöstöä, palveluntuottaja sitoutuu tarkistamaan henkilön tiedot Valviran ylläpitämästä JulkiTerhikki tai JulkiSuosikki rekisteristä.

Sijaisilla tulee olla työtehtäviin nähden riittävä sosiaali- ja/tai terveysalan koulutus.

Palvelu- ja hoitosuunnitelmassa määriteltyjä sairaanhoidollisia toimenpiteitä suorittaa ensisijaisesti sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja. Myös muu edellä mainittu ammattihenkilöstö voi suorittaa hoidollisia ja lääkehoitoon liittyviä toimenpiteitä, jos henkilöstöllä on asiaankuuluva perehdytys ja osaaminen tehtävien hoitamiseen.

Palveluntuottajan tulee huolehtia osaamisen varmentamisesta ja sen dokumentoinnista. Henkilökunnan osaamisen tulee olla asiakkaiden hoidontarpeen edellyttämällä tasolla, ja henkilöstöllä tulee olla riittävästi tietoa kohderyhmän sairauksista sekä niiden vaikutuksista toimintakykyyn ja toimintakykyä ylläpitävistä työtavoista.

Palveluntuottajan on huolehdittava, että henkilökunnan tehtäväkuvat on määritelty tarkasti ammattiryhmittäin ja ovat kirjallisina.

Palveluntuottajan on huolehdittava henkilöstönsä ammattitaidon säilymisestä ja kehittämisestä sekä riittävästä täydennyskoulutuksesta.

Jos palveluntuottajalla on työsuhteessa enemmän kuin kolme työntekijää, palvelujen vastuuhenkilöllä tulee olla tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto, alan tuntemus ja riittävä johtamistaito.

Henkilökunnan tulee sitoutua yhteistyöhön asiakkaan omaisten ja läheisten kanssa.

Henkilökunnalla tulee olla riittävä suomen kielen taito. Vastuuhenkilön vaihtumisesta on tehtävä muutos PSOPiin välittömästi.

6 Palvelusetelijärjestelmän asiakkaat

Asiakkaat ovat henkilöitä, joiden toimintakyky on joko tilapäisesti tai pysyvästi alentunut niin, että he tarvitsevat kotona selviytyäkseen toisen henkilön apua päivittäisissä henkilökohtaisissa toimissa ja hoidossa. Palveluseteliasiakkaiden palvelut perustuvat tehtyyn palvelutarpeen arviointiin.

6.1 Säännöllisen kotihoidon palveluseteli

Palveluseteli voidaan myöntää asiakkaalle, joka täyttää Lapin hyvinvointialueen kotihoitoon pääsyn kriteerit. Asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta palveluseteliin. Lapin hyvinvointialueen työntekijä on tehnyt asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin sekä laatinut palvelu- ja hoitosuunnitelman, jossa on määritelty palvelun sisältö ja määrä.

Jos kyseessä on sairaalasta kotiutuva asiakas, palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että sairaalasta kotiin tuleva asiakas voidaan kotiuttaa turvallisesti eli palvelu

käynnistyy asiakkaan kotiutushetkestä lukien. Asiakkaan hoitoon ei sallita katkoksia tai viivytyksiä.

6.2 Tilapäisen kotihoidon palveluseteli

Tilapäisen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää sairaalasta, poliklinikalta tai lääkärin vastaanotolta kotiutuvalle asiakkaalle, kun kyseessä on lyhytaikaisen, pääsääntöisesti sairaanhoidollinen toimenpide, esimerkiksi avustaminen leikkauksen jälkeisessä perushoidossa ja pienet hoitotoimenpiteet, tai johonkin toimenpiteeseen liittyvä tapahtumasarja, esimerkiksi silmätippojen laitto ennen kaihileikkausta. Asiakas voi saada tilapäisen kotihoidon palvelusetelin niissä tapauksissa, kun hän ei kuntoisuutensa vuoksi pysty käyttämään terveysaseman palveluja.

Tilapäinen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää kotihoidon asiakkaille hoitoon ja huolenpitoon Lapin hyvinvointialueen kotihoidon myöntämiskriteerien mukaisesti.

7 Palvelusetelin arvo ja myöntäminen

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelit myönnetään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevana. Asiakassuunnitelman vuosittaisen tarkistuksen yhteydessä arvioidaan palvelujen tarvetta. Arvioinnin tekee Lapin hyvinvointialueen työntekijä yhdessä asiakkaan, palveluntuottajan ja omaisten kanssa.

Jos palveluntarve muuttuu, Lapin hyvinvointialue arvioi uudelleen, onko palvelusetelin käyttö edelleen paras vaihtoehto asiakkaan hoidon ja huolenpidon toteuttamiseksi. Tällöin palvelusetelipäätös voidaan perua ja asiakkaan palvelut järjestää muulla tavoin. Kotihoidon palvelusetelin arvo on tulosidonnainen. Asiakkaan on annettava palvelusetelin myöntämistä varten tarvittavat tulotiedot. Palvelusetelin arvo riippuu kotitalouden koosta ja tuloista.

Palvelusetelin arvoa on korotettava palvelusetelilain 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen muut

huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Palvelusetelin myöntämisestä ja palvelusetelin arvon korottamisesta annetaan päätös asiakkaalle ja tehdään palveluseteli PSOPiin.

8 Asiakkaan ostamat lisäpalvelut

Palveluseteli sisältää hoidon sekä huolenpidon palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. Jos asiakas ostaa palveluntuottajalta muuta palvelua, se on asiakkaan itse maksettavaa lisäpalvelua. Asiakkaan itsensä maksama lisäpalvelu voi olla esimerkiksi siivousta, ikkunoiden pesua, kaupassa käyntiä tai ruuan valmistusta.

Asiakkaalle tarjottavat ja hänen mahdollisesti valitsemansa palveluntuottajan tuottamat lisäpalvelut tai muut, esimerkiksi asumiseen liittyvät palvelut on kuvailtava, hinnoiteltava ja laskutettava selkeästi ja ymmärrettävästi eriteltyinä, eivätkä ne voi sisältää päällekkäisiä palveluita asiakkaalle myönnetyn palvelusetelin kanssa.

9 Sopimusehtoja

Yleisessä osassa on kerrottu yleisistä sopimusehdoista. Kotihoidon palvelussa tulee palveluntuottajan ja asiakkaan välisessä kirjallisessa sopimuksessa sopia muun muassa asiakkaan avainten hallinnasta. Palveluntuottaja vastaa asiakkaan avaimen turvallisuudesta säilyttämisestä ja palauttamisesta. Avainten luovutus kirjataan ylös ja vahvistetaan allekirjoituksin. Palveluntuottaja vastaa henkilökunnan aiheuttamista vahingoista ja mm. kadonneen avaimen hankinnasta ja lukkojen sarjoituksesta.

10 Palveluntuottajan laskutus asiakkaalta

Palveluseteliä voi käyttää vain palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisiin palveluihin.

Omavastuulaskutus tapahtuu käynnin todellisen keston mukaan. Poikkeuksena ovat alle 15 minuuttia kestäväksi suunnitellut käynnit, jotka palveluntuottaja voi pyöristää 15 minuuttiin.

Esimerkiksi jos käynti on klo 10.00 – 10.22, niin käynnin pituus on 22 minuuttia ja käynti tulee kirjata edellä mainitusti PSOPiin.

Matkakorvaus:

Palvelusetelipalvelujen tuottajat, jotka tuottavat palveluita asiakkaan kotiin, voivat laskuttaa Lapin hyvinvointialueelta matkakorvauksia PSOP - järjestelmän avoimen arvon avustuspalvelun kautta.

Matkakorvausta voi hakea, jos

- Palvelua tuottava yritys on rekisteröitynyt Lapin hyvinvointialueen palvelusetelituottajaksi ja asiakkaalle on myönnetty kyseiseen palveluun palveluseteli.
- Matka asiakkaan luo on yli 5 kilometriä palveluntuottajan lähimmästä toimipisteestä tai edellisen asiakkaan luota. Korvaus maksetaan 5 kilometriä ylittävältä osalta. Alle 5 kilometrin matkoilta ei makseta matkakorvauksia.
- Matkakorvausta voi hakea enintään 50 kilometrin yhdensuuntaiselta matkalta. Mikäli matka on pidempi kuin 50 kilometriä, maksetaan matkakorvaus vain 50 kilometriin asti.
- Matkat tulee tehdä lyhyintä reittiä käyttäen ja pyrkien asiakaskäyntien yhdistämiseen.

Matkakorvauksen suuruus on Verohallinnon määrittelemä kilometrikorvaus ja se tarkistetaan vuosittain Verohallinnon kilometrikorvauksia koskevan päätöksen mukaan.

11 Sitoumuksen voimassaoloaika

Tämä palvelukohtainen osa on voimassa xx.xx. 2025 alkaen.

LUONNOS